

Die Handeling van die Apostels: Petrus se rede (Hand 10:34-43) – Francois Malan

Petrus se rede volg **dieselfde orde** as sy toespraak op die Pinksterdag (Hand 2): verse 34-35 skets die spesifieke omstandighede; 36-41 gee die hoofpunte van Jesus se bediening, en van sy dood en opstanding; 43a 'n Skrifbewys; 42-43b 'n oproep tot bekering.

10:34-35 Petrus se toespraak begin met 'n aanhaling uit Deuteronomium 10:17 ‘..die Here is die groot God wat vir niemand partydig is nie;’ vgl. 1 Samuel 16:7 Die mens kyk na die uiterlike, maar die Here na die innerlike; 2 Kronieke 19:7 By die Here ons God is daar geen bevoordeling nie. Later sou Petrus self skryf ‘ons Vader oordeel onpartydig volgens die optrede van elkeen (1 Petr 1:17; vgl Gal 2:6 God slaan nie ag op die aansien wat 'n mens het nie; Rom 2:11 God beoordeel niemand volgens sy uiterlike nie; Ef 6:9; Kol 3:25; en Jak 2:9 waarsku: ‘as julle mense volgens hulle uiterlike oordeel doen julle sonde...as oortreders van die wet’). **Nou begin Petrus eers reg verstaan wat die ou Skrifwoorde wat hy ken, werklik beteken.** Vanuit die Skrif begin hy verstaan wat die Here deur sy visioen wou sê. Die Ou Testamentiese gelowiges het die wet slegs op Jode toegepas en gedink die Here maak wel onderskeid tussen rein en onrein diere, en Jode en nie-Jode, wat hulle heidene noem.

Petrus het toe begin praat (letterlik: ‘sy mond oopgemaak en gepraat’ 'n Semitiese idioom): ‘Waarlik, ek is besig om te ontdek **dat God niemand voortrek nie**, maar in elke nasie is dié een wat vir Hom ontsag het en doen wat volgens God reg is

(*dikaïosunê* in die regte verhouding tot God lewe), vir Hom aanvaarbaar.' God het nie witbroodjies nie, maar behandel alle mense op dieselfde grondslag (letterlik, God neem niemand se gesig aan nie, *prosôpolêmptês*, 'n Semitiese idioom). Jesus het juis gekom vir elkeen wat in Hom glo, wat glo dat Jesus God is wat vir sy sonde gesterf het om saam met Hom op te staan uit die sonde tot 'n lewe as kind van God saam met die Seun van God (vgl. Rom 6:11).

10:36-38 Die hoofwerkwoord van verse 36-38 is in die oorspronklike 'Julle weet' of: '**Julle moet weet**' in vers 37. Vers 36 bou op na 'julle moet weet' en vers 38 volg op die hoofwerkwoord. Dit gaan in hierdie gedeelte juis oor dinge wat hulle nog nie weet nie.

10:36 (Julle moet weet van) die woord/boodskap wat Hy aan Israel (die kinders van Israel) gestuur het toe Hy die evangelie van vrede deur Jesus Christus verkondig het (Ef 2:17): 'Hy (Jesus) is die Here van almal (alle volke)/alles' – wat oor alles en almal regeer in die koninkryk van God (vgl. Matt 11:27; 28:18; 1 Kor 15:27). Die boodskap van vrede wat aan die kom is, wat 500 jaar tevore reeds deur Jesaja aangekondig is (Jes 52:7), waarvan die godvresendes kennis geneem het, is nou **deur Jesus Christus vervul**. Hy bring vrede tussen God en dié mense in wie God 'n welbehag het, en vrede tussen mense (Luk 2:13-14).

10:37 'Julle moet weet wat dwarsdeur Judea gebeur het, wat in Galilea begin het na die doop wat Johannes verkondig het...' Nadat Johannes vir Jesus gedoop het, **het Hy in Galilea begin preek** (Luk 4:14-15). Hy sou vertel van die Heilige Gees wat op Jesus neergedaal het en van die stem uit die hemel (Lukas 3:21-22), ook van wat Jesus verkondig het o.a. in die veldrede (Lukas 6:17-49) en hoe Jesus hulle leer bid het (Lukas 11:1-13).

18:38 (Julle moet weet) hoe God Jesus van Nasaret (met sy doop) **met die krag van die Heilige Gees gesalf het** (Jes 61:1;

Luk 4:18), hoe Hy (die land) deurreis het, goed gedoen het (die dienende 'weldoener' van Luk 22:25-27 *euergétês*) en almal wat deur die duiwel verdruk is, genees het (Luk 11:20; 13:16; 1 Joh 3:8; as Verlosser, Luk 1:68-69; 2:11) omdat God met Hom was (Hand 2:22; Joh 3:2; maar dit op 'n unieke manier, want Hy is God met ons, Immanuel, Matt 1:23).

10:39 'Ons' verwys na Petrus en sy metgeselle, maar ook na die apostels en ander volgelinge van Jesus. Hulle wat saam met Jesus was tydens sy bediening, oor wie die Heilige Gees gekom het, is die oog- en oor-getuies van Jesus en alles wat Hy gesê en gedoen het in die Joodse land (Hand 1:8,21-22). Die einddoel van sy bediening was wat in Jerusalem op Hom wag (vgl. Lukas 9:53). 'Hulle' verwys na die Jode en veral na hulle hoogste Raad in Jerusalem. Hulle het Hom doodgemaak (*anairêō* doodmaak om van Hom ontslae te raak) deur Hom aan 'n kruishout op te hang. Deutr 21:22-23 sê: wie aan 'n paal opgehang word, is deur God vervloek. Galasiërs 3:13: Christus het ons vrygekoop van die vervloeking van die wet toe Hy vir ons vervloek is, want daar staan geskryf: 'Vervloek is elkeen wat aan 'n hout hang.' Die verhoging aan 'n kruis sê eintlik jy het nie meer plek op aarde nie en die hemel wil jou ook nie hê nie. Maar dit is juis die plek waar God, wat ons mensheid aangeneem het, moes sterf vir die mensdom se sonde teen God **om hemel en aarde te versoen.**

10:40 Voorop in die Griekse sin staan 'vir Hom' om die kontras te beklemtoon wat God met Jesus gedoen het teenoor wat die mense met Hom gemaak het. Hulle het gedink Hy is deur God vervloek omdat hulle Hom gekruisig het, waar Hy tussen hemel en aarde gehang het, maar God het sy liefdesoffer aangeneem **deur Hom op die derde dag uit die dood op te wek** en gegee het dat Hy sigbaar word. Sy verskynings aan die apostels en gelowiges na sy opstanding (vgl. Hand 1:3; 1 Kor 15:5-8) is die sigbare bewyse dat sy offer vir ons sonde deur God aangeneem is (Hebr 10:10).

10:41 Jesus se verskynings was nie aan die hele Joodse volk

nie, maar aan getuies wat reeds vooraf deur God aangewys is (*procheirontonéō* – *pro* vooraf, *cheir* hand, *teínō* uitsteek; vgl Hand 1:2 *eklégomai* uitsoek). Dit is dié mense wat saam **met die opgestane Jesus geëet en gedrink het** as die ware oog-en oor-getuies van sy opstanding. Die saam eet en drink met Jesus verwys na die feesmale wat die opgestane Jesus met sy gemeente gehad het, saam met die Emmausgangers nadat Hy vir hulle die Skrif uitgelê het oor sy dood en opstanding (Luk 24:30-31) en nog dieselfde Sondagaand met die elf apostels en die mense saam met hulle (Luk 24:33,41-43). Johannes 21:12 vertel van die ete op die strand van die see van Galilea na die groot visvangs van 153 visse.

Die oorfloed visse wys ook na 'n toekomstige oorvloedige lewe van vreugde. By die instelling van die nagmaal tydens die Paasmaal die aand voor sy sterwe, het Jesus in Lukas 22:16 verwys na die toekomstige messiaanse maaltyd saam met sy volgelinge: 'Ek sal die Pasga beslis nie weer eet totdat dit vervul is in die koninkryk van God nie' (vgl ook Lukas 13:29: aanlê aan die tafel in die koninkryk van God; 14:15 deelneem aan die maaltyd in die koninkryk van God). Openbaring 19:6-9 verwys na **die ewige lewe saam met Jesus** as die bruilofsfees van die Lam.

10:42 Jesus het aan sy dissipels die opdrag gegee om aan die volk in die openbaar aan te kondig (*kêrússō* om as herout aan te kondig, te preek) en kragtig te getuig (*diamartúromai* op grond van persoonlike kennis kragtig te getuig) dat dit Hy, Jesus, is wat deur God aangewys is **as Regter oor lewendes en dooies**. Die woord volk (*laós*) verwys hier na die gewone mense teenoor die leiers. Sedert Jesus se hemelvaart is Hy aan die regterhand van God as Regter, soos Stefanus Hom gesien het (Hand 7:56) en Jesus die Joodse Raad gewaarsku het (Luk 22:69), deur Daniël 7:14 en Mattheus 25:31-46 voorspel is en deur Openbaring 5:5 bevestig is (vgl. 2 Tim 4:8 die regverdige Regter). Lewendes en dooies verwys na die hele mensdom, na dié wat nog sal lewe by die wederkoms en almal wat reeds gesterf

het (vgl. 1 Thes 4:15-17).

10:37-42 is 'n **kort lewenskets van Jesus** om daarmee die praktiese betekenis van Jesus se lewe, sterwe, opstanding en hemelvaart vir elke gelowige te beklemtoon. Dit is ook 'n opsomming van die tipiese prediking aan die heidene om Jesus aan hulle bekend te stel, soos vers 42 uitgespel het.

10:43 Al die profete wie se woorde in die Bybel opgeteken is, getuig eintlik oor Jesus en dat elkeen wat in Hom glo, vergifnis van sondes ontvang. Op die woord oor die Regter in vers 42, volg die woord oor **vergewing van sondes deur sy Naam** in vers 43. Dit is reeds vervat in Jesus se opdrag in Lukas 24:47. Die vergifnis van sonde word aan geloof in Jesus en sy Naam verbind. Sy Naam sluit sy hele bediening en lewenswyse in, vandaar die kort geskiedenis van sy lewe in die vorige verse. Dit is bedoel vir elke mens wat glo (vs 43) uit elke volk (vs 35), 'n universele uitnodiging. Die Regter oor almal is ook die Redder vir almal wat in Hom glo. Vir hierdie slot van Petrus se preek word, naas die apostels, al die profete as getuies gestel. Soos Petrus se rede met 'n aanhaling uit die Skrif begin het (vers 34 met 'n Skrifverwysing uit Deuteronomium), sluit dit af met 'n verwysing na die Skrifprofete. Vir die profete se verwysing na vergewing van sonde, vgl. bv. Jes 33:24 'die sonde van die volk wat in Sion woon, is vergewe;' Jer 31:34 'Ek sal hulle oortredings vergewe en nie meer aan hulle sondes dink nie;' Dan 9:24 'In dié tyd sal daar aan die goddeloosheid en sondes 'n einde gemaak word en sal daar versoening gedoen word vir die oortredings;' en dan in die besonder Jesaja 53, Ps 103, ens. Dat dit universeel vir almal is, vgl. bv. Jes 53:6 'die Here het ons almal se sonde op hom laat afkom.' Jes 53:11 'My dienaar, die regverdige, sal baie mense regverdig maak: hy sal die straf vir hulle sonde dra.' Joël 2:32 'Elkeen wat die Naam van die Here aanroep, sal gered word.'

Skrywer: [Prof Francois Malan](#)

Die Handeling van die Apostels: Petrus in Kornelius se huis (Hand 10:17-33) – Francois Malan

10:17 Petrus is nog in homself verward was oor wat die visioen wat hy gesien het tog kon verteenwoordig – oor wat die Here aan hom deur die gesig wou sê. Die geweldige groot opset van die gesig beteken dat die Here se woorde oor wat rein en onrein is, iets vir hom wou sê wat vir die Here van besondere groot betekenis is. Kyk! (let op wat die betekenis is van wat nou gebeur) die manne wat deur Kornelius gestuur is, staan op daardie oomblik voor die deur van die leerlooier se huis, nadat hulle in Joppe daaroor rondgevra het.. Op die oomblik toe Petrus begin wonder oor die betekenis van die Here se woorde aan hom, antwoord die Here met die aankoms van die drie manne. **Dit is 'n duidelik aanduiding dat die visioen met hulle koms te doen het.**

10:18 Kornelius se manne **roep toe hardop** (*fōneō*) en vra of Simon wat Petrus genoem word as gas hier tuisgaan, soos die engel die opdrag aan Kornelius gegee het (Hand 10:5-6).

10:19 Petrus hoor nie dat sy naam geroep word nie, omdat hy in twyfel (v17) nog baie ernstig nadink (*dienthuméomai*) oor die betekenis van die visioen, **maar die Heilige Gees sê vir hom: Luister!** daar is drie manne (by die deur) wat jou soek (sommige manuskripte het 2 manne, teenoor Hand 11:11 se drie). So bring die Here die twee partye bymekaar, deur die manne wat eers moes rondvra waar Petrus bly en toe op die regte oomblik by die huis aankom, en die Heilige Gees wat Petrus uit sy

bepeinsing wegruk na die roepende manne. Dié aanwysing deur die Heilige Gees oor die drie manne moes vir Petrus help om die betekenis van die visioen te verstaan.

10:20 Die Heilige Gees neem met die opdrag eers Petrus se twyfel weg oor die visioen en oor Kornelius se boodskappers. Sonder verdere navrae of oorweging (*mē diakrinómenos*) word gesê wat hy moet doen: 'staan op, gaan af en gaan saam met hulle sonder om te aarsel, **want Ek het hulle gestuur.**' In 10:3 is dit 'n engel/boodskapper van God wat met Kornelius praat. In verse 13 en 15 is dit 'n stem vir wie Petrus in vers 14 'Here' noem, wat met Petrus praat. Hier is dit die Gees wat met Petrus praat, en die Gees sê oor vers 3 se engelboodschap, 'Ek het hulle gestuur.' 'Ek' staan met klem voorop in hierdie sin. Die engel verteenwoordig die Mag van God en die Gees die Persoon van God, self God.

10:21 Petrus gehoorsaam die opdrag van die Gees dadelik. Blykbaar het niemand nog die Romeine ingenooi nie. Petrus stel homself aan hulle bekend as die man wat hulle soek, soos die Gees aan hom gesê het (v19). Hy vra: '**Waarom is julle hier?**' (Die jonger Westerse teks voeg hier in 'wat wil julle hê, of..').

10:22 Die mans vertel van Kornelius se vroomheid, sy reputasie onder die Jode, en van die engel van die Here se verskyning en opdrag aan hom (10:3) om vir Petrus te laat haal sodat hulle na hom kan luister. Daaruit kon Petrus duidelik aflei wat **die betekenis is van die visioen** wat hy gesien het. Die vryheid van die Joodse wet van rein en onrein, wat die Here van Petrus vra, is om na die heidense hoofman toe te gaan om aan hom die evangelie te bring.

10:23 Dat Petrus die **nie-Joodse manne innooi en as gaste** die nag by hom laat oorbly, is reeds 'n aanduiding van sy gehoorsaamheid om die nuwe weg van Jesus na die heidene te volg. Die Jode het nie met Jesus se verhoor saam met Jesus in Pilatus se ampswoning ingegaan nie, omdat hulle nie onrein wou

word nie (Joh 18:28). Nou volg Petrus Jesus se voorbeeld deur die ontvangs van heidene in die huis en gaan saam met hulle na 'n heidense huis. Daaroor is hy later deur die gemeente in Jerusalem verkwalik (11:3) en het hy nog later uit vrees vir hulle, hom aan die tafelgemeenskap met die Christene uit die heidendom onttrek (Gal 2:12).

Die volgende dag gaan hy saam met die mans en **neem saam met hom ses van die Joodse Christene in Joppe**, as getuies van die evangelie wat hy gaan verkondig (vgl. 10:37,39). Later is hulle ook Petrus se getuies van wat die Here gedoen het onder die nie-Jode (vgl. 10:45 en 11:12).

10:24 Hulle het blykbaar langs die pad van Joppe af oornag en die volgende dag in Sesarea aangekom, die vierde dag vandat hulle uit Sesarea vertrek het (10:30). Kornelius was hulle te wagte en het 'n groot groep mense bymekaar gemaak in afwagting van die belangrike boodskap wat die engel van God tydens sy aandgebed in 'n visioen aan hom aangekondig het. Hy het familieleden en intieme vriende genooi, wat waarskynlik saam met hom 'godvresendes' was, om **saam met hom en sy hele huisgesin** na die boodskap van God te kom luister (10:2; 11:14). [Een Griekse manuskrip uit die 6e eeu en 'n Latynse manuskrip uit die 8e eeu skilder heeltemal 'n ander prentjie om Kornelius se gereedheid te verklaar, met een slaaf wat vooruit gaan om Kornelius te waarsku van Petrus se koms]

10:25 Onseker oor hoe hy Petrus moet ontvang het Kornelius **voor Petrus se voete neergeval en hom begin aanbid** soos aan 'n hemelse wese. Kornelius het as heiden grootgeword wat hulle konings as halfgode of gode vereer het (vgl. Hand 12:22; 14:11-13,18; 28:6).

10:26 Petrus help hom op en wys sy verering af met die versekering: 'ek is self ook net 'n mens.' Petrus 'n monoteïstiese Jood, wat grootgeword het met die daaglikse belydenis 'die Here is ons God, Hy is die enigste Here' (vgl. Deutr 6:4-9), sou geskrik het om as goddelik vereer te word,

en het die eer wat Kornelius aan hom wou betoon streng afgewys met sy belydenis dat hy 'n blote mens soos Kornelius is. **Hulle twee staan saam as mense voor God**, hulle Skepper, wat aan albei van hulle 'n opdrag gegee het wat hulle hier bymekaargebring het.

10:27 Terwyl hy in gesprek (*sunomiléō*) met Kornelius instap tref hy die baie mense aan wat daar vergader het. Die versameling nie-Jode kom as 'n verrassing vir Petrus. Dit is 'n groot sendingveld **wat die Here in die Romeinse hoofman se huis versamel het** (vgl. Joh 4:35-38; Jes 55:5).

10:28 Petrus sê vir sy gehoor (en Lukas vir al sy lesers) dat hulle bewus daarvan is dat dit vir 'n Jood, volgens sy godsdienstige reëls en tradisies, onwettig is (*athémitos*) om met iemand van 'n ander volk om te gaan of om omgang te soek (vgl. Joh 4:9; die rabbi's het die volk geleer dat heidene en hulle huise onrein is, vgl. Hand 11:3). God het egter aan hom getoon dat hy niemand besoedel of onrein mag noem nie, geen mens nie! 'Mens' staan beklemtoon laaste in die Griekse sin. In vers 26 het Petrus homself ook as 'n blote mens bestempel, wat hom nie bo ander mense mag verhef nie of hulle verering mag aanneem nie. **Voor God is almal slegs mense**, wat Hy gemaak het om Hom te loof en te dien! (Ps 139:14-18).

10:29 Dat Petrus deur die Goddelike aanwysing die uitnodiging sonder beswaar aangeneem het, word deur Lukas vir die lesers ingeskerp. Daarom word die volgende uiteensetting so breedvoerig opgeteken. Waarom Kornelius die apostel laat haal het word vir Petrus al duideliker uit Kornelius se vertelling van sy ondervinding, vir die lesers is dit 'n tweede **herhaling van 10:3-6,22** om dit in te skerp.

10:30 'n 'Engel van God' in 10:3, word 'n 'heilige engel' in 10:22, en hier 'n **'man in stralende gewaad'** (vgl. Hand 1:10 'twee mans in wit klere;' Luk 9:30-31 'twee manne in hemelse glans;' Luk 24:4 'twee mans met glansende klere;' vgl. Matt 24:2-3). Vier dae gelede om 3nm. staan die man skielik voor

Kornelius terwyl hy in sy huis op die Joodse gebedsuur besig is om te bid.

10:31 Kornelius se gebed is (deur God) verhoor en sy (baie) aalmoese is voor **God in herinnering geroep** – dit verduidelik 10:4 se ‘as gedenkteken verrys’). Aalmoese is in die meervoud, daarom die baie. Sy gebed was moontlik om groter duidelikheid te kry wat die Here van hom verwag. Die Here verduidelik dit nou vir hom deur Petrus se getuienis oor Jesus.

10:32 Die **opdrag van die engel** (10:5-6) word hier woordeliks deur Kornelius herhaal.

10:33 ‘Onmiddellik’ staan voorop in die Griekse sin om dit te beklemtoon. ‘Onmiddellik het ek toe na u gestuur, en u het goed gedoen om hierheen te kom. Nou is ons almal hier teenwoordig voor God om te luister na al “die besonderhede van die opdragte wat gegee is wat ons moet doen” (alles een woord: *tà prostetagména*) aan u deur die Here.’ Uit Kornelius se woorde blyk dat hierdie Romeinse godvresendes glo dat hulle in die teenwoordigheid van God is, in afwagting op sy opdragte deur Petrus, en dat hulle bereid is om dit te doen. Petrus weet nou wat die Here met sy visioen bedoel het. ‘Deur die Here’ is vir die godvresendes deur die God van Israel omdat hulle nog nie Jesus as die Here ken nie. **Petrus kom juis die Here Jesus aan hulle voorstel**. Die Here trek die lyn wat Hy met Kornelius begin het en die lyn wat hy met Petrus begin het, bymekaar deur altwee se gehoorsaamheid aan sy opdragte.

Skrywer: [Prof Francois Malan](#)

Die Handeling van die Apostels: Petrus se visioen (Hand 10:9-16) – Francois Maľan

10:9 Die dag na Kornelius se manne uit Sesarea vertrek het, teen die sesde uur (ongeveer 12 uur die middag volgens Westerse rekening) klim **Petrus** op met die trappe aan die buitekant van die huis om op die tipiese plat dak van die eenvoudige huis te gaan bid (vgl. Mark 2:4; Luk 5:19; Deutr 22:8). Dit was nie een van die vasgestelde gebedstye van die Jode nie, maar soos Daniël gewoon was om drie maal per dag in sy dakkamer voor sy oop venster te bid (Dan 6:11, vgl. Ps 55:18), gaan Petrus blykbaar ook in middel van die dag op hierdie huis se dak bid. Soos vir Kornelius word Petrus se tyd vir gebed ook 'n tyd vir 'n openbaring van die Here. Soos Filippus sy opdrag kry om na die suide/op die middaguur (*mesêmbrian*) na die verlate pad na Gasa te gaan (Hand 8:26) en soos Paulus wat naby Damaskus teen die middaguur die helder lig uit die hemel gesien en die stem van Jesus gehoor het (Hand 22:6-7), kry Petrus sy opdrag van die Here op die middaguur in 'n openbaring.

Kornelius se afvaardiging het blykbaar hulle opdrag laatmiddag ontvang en toe uit Sesarea begin stap, langs die pad oornag en die volgende dag verder gestap. Hulle was al **naby Joppe** toe Petrus gaan bid het. Soos met Ananias en Saulus, is die Here hier besig met twee mense, Kornelius en Petrus, om vir Petrus voor te berei vir sy nuwe opdrag.

10:10 Tydens sy gebed het Petrus **honger** geword. Eintlik was dit die eerste stap in die Here se voorbereiding van Petrus vir die hoogs belangrike wysiging wat die Here in die lewe van

sy kerk wou aanbring. Hoewel die Grieke en Romeine 'n middagmaal geniet het (*áriston* in Grieks, *prandium* in Latyn) as hulle tweede ontbyt om twaalfuur, het die Jode slegs 'n ontbyt (*áriston* Luk 14:1) wat soggens gewissel het van 9-12, en 'n laatmiddagetete, die hoofmaal ná die aandoffer, wat met feeste tot laataand kon strek (*deipnon* Luk 14:16, Joh 12:2). [Die Romeine se eerste ontbyt is *ientaculum* genoem, en hulle hoofmaal in die aand *cena*]

Met Petrus se lang vas deur die oggend en tydens sy gebed, het hy baie honger geword. Maar terwyl die huismense vir hom 'n maaltyd voorberei, het 'n ekstase 'op hom gekom,' 'n Joodse segswyse vir 'hy het in **ekstase** geraak' (*ékstasis* beteken letterlik: om buite jouself te wees). Dit was 'n toestand wat God oor hom gebring het waarin hy vir die oomblik sy gewone beskikking oor sy sintuie verloor het, om noukeurig te kan onderskei en om op die saak te kan konsentreer. Hy verkeer in 'n hoë sfeer, wat Paulus in 2 Kor 12:2-4 beskryf as weggeruk tot in die derde hemel.

10:11 Petrus sien toe die hemel is geopen en '**n voorwerp is besig om af te daal**, iets soos 'n groot linnedoek wat stadig aan vier hoeke neergelaat word op die aarde. Toe Petrus aan die Joodse Christene in Jerusalem die gesig beskryf het, het hy gesê hy het in ekstase 'n visioen gesien en die groot voorwerp het tot by hom gekom. Die geopende hemel het Petrus oortuig dat die Here besig is om iets aan hom bekend te maak, soos aan Stefanus wat die hemele geopen gesien het (Hand 7:56).

10:12 In die groot dalende voorwerp was daar van elke soort mak en wilde viervoetige diere en kruipende diere/reptiele (*herpetá* wat slange, rotte, muise, paddas, akkedisse, ens. insluit) van die aarde en voëls van die lug (vlieënde of wilde voëls). Noag moes ook van elkeen van die drie soorte in die ark opneem (Gen 6:20). Romeine 1:23 verwys ook na die drie soorte skepsels wat die Here gemaak het, waarvan mense afbeeldings maak om as hulle god te dien. Dit is eintlik 'n

algemene uitdrukking wat **al die diere en voëls** insluit.

10:13 Die stem wat Petrus hoor, kom uit die geopende hemel. Dit is die stem van die verhoogde Christus vir wie Petrus liefhet (Joh 21:15,16,17) en dien en verkondig, wat hom beveel om die diere en voëls te **slag en te eet**. Die implikasie is dat hy hom nie hoef te bekommer of dit rein of onrein vleis is nie. Die kruipende diere/reptiele was feitlik almal as onrein beskou. Daarmee hef Jesus die verbod van Levitikus 11:1-47 en Deutr. 14:1-21 op. Nuwe wyn kom in nuwe leersakke (Markus 2:22) as beeld van die nuwe verbond se nuwe lewenswyse wat die oue kom vervang. Jesus het verduidelik dat niks wat in die mond ingaan 'n mens onrein maak nie, maar wel wat by die mond uitkom, uit 'n bose en onbarmhartige hart. En daarmee het Hy alle kos rein verklaar (Mark 7:19; vgl ook Matt 15:10-20).

10:14 Petrus antwoord met 'n baie sterk beklemtoonde 'Nee, beslis nie! (*mêdamōs*), Here, want ek het nog nooit **enigiets wat besoedel of onrein is** geëet nie' – dit verwys na wat 'n Jood verontreinig of vir hom onrein is. Die impulsiewe Petrus het Jesus ook by geleentheid sterk aangespreek (Matt 16:22). Dat hy egter bly by 'n Christen-Joodse leerlooier wat met dooie diere se velle werk, wat ook vir hom kos maak, het hom skynbaar nie gepla nie.

10:15 Die Here het weer met die stem met Petrus gepraat en gesê: 'Wat God gereinig het, jy nie as onrein' – verkorting vir '**wat God rein gemaak het mag jy nie as onrein beskou nie**' (vgl. ook 1 Kor 10:25-26 en 1 Tim 4:4-5)

Wat God egter rein gemaak het, blyk uit die verloop van sake, waar die Here vir Petrus **stap vir stap ingelei** het in die betekenis van die woord wat tot Petrus gekom het. Dit gaan veral oor twee sake: oor alle kos wat Jesus rein verklaar het en oor alle mense wat deur die Here gereinig word.

1 Op 'n direkte aanskoulike manier is vir Petrus en al die Joodse Christene gewys dat hulle

onderskeiding tussen rein en onrein kos laat vaar moet word. Die ou tradisie in Israel, op grond van Levitikus 11:1-47, Deuteronomium 14:1-21 en Genesis 6:20; 7:2-3 om tussen rein en onrein diere onderskeid te maak, is reeds deur Jesus deurbreek (Markus 7:17-23/Matt 15:10-20). **Jesus het gekom om alle kos rein te verklaar** (Mark 7:19). Die Jerusalemgemeente het Petrus voor stok gekry omdat hy met sy besoek aan Kornelius saam met onbesnede mans aan huis saam geëet het (Hand 11:3). Maar na Jesus se woord aan Petrus mag kos hulle nie langer weerhou om saam met die gelowiges uit die heidendom te eet nie.

2 Toe Petrus verder oor die visioen nagedink het, het die Gees gesê hy moet sonder aarseling saam met die drie manne van Kornelius gaan (Hand 10:20). Daarom beskou hy die visioen as 'n gelykenis waarmee Jesus hom wou leer **dat hy die heidene nie langer as onrein moet beskou nie**, maar hulle in die gemeenskap van die gemeente moet opneem.

2.1 Daarom nooi hy Kornelius se gesante om die nag by hom oor te bly (Hand 10:23), **betree hy die heiden Kornelius se huis**, en sê hy vir die gemeente wat in Kornelius se huis bymekaar gekom het, dat God aan hom getoon het dat hy geen mens as besoedel of onrein mag beskou nie (Hand 19:28).

2.2 Hy **verkondig die evangelie ook aan die heidene**, want hy het oortuig geword dat Jesus Christus die Here is van alle mense (Hand 10:36).

2.3 Terwyl Petrus nog met Kornelius en sy mense gepraat het, is die **geskenk van die Heilige Gees** selfs op die heidense gelowiges uitgestort, soos op die Joodse gelowiges op die Pinksterdag (Hand 10:44-47).

2.4 Die gelowiges uit die heidendom is daarom toe **gedoop in die Naam van Jesus Christus** om hulle in die kerk van Christus op te neem en Petrus het self met hulle in gemeenskap getree (Hand 10:48).

So het die Here vir Petrus stap vir stap gelei oor **hoe Jesus**

alles kom nuut maak het. In Johannes 15:3 het Jesus reeds vir sy dissipels gesê: Julle is alreeds rein deur die woorde wat Ek vir julle gesê het (1 Tim 4:4-5). Hy is die Woord van God, by God, self God. Alles het deur Hom ontstaan, en sonder Hom het selfs nie een ding wat bestaan, ontstaan nie. In Hom was lewe en dié lewe was die lig vir die mense (Joh 1:1-4; vgl. 1 Kor 8:6 en Gen 1 waar God telkens deur sy Woord skep, en sê: 'laat daar lig wees...ens.). Die woord van die Here bewerk wat Hy sê (Ps 33:3,6,9; 147:15; Jes 46:10; 55:11).

Paulus beskou die wet van die Ou Testament as 'n oppasser (*paidagōgòs*, 'n slaaf wat die kinders skool toe neem en sorg dat hulle leer, Gal 3:24); ons was onder die toesig van die wet, totdat Christus sou kom, sodat ons deur geloof vrygespreek kan word. Maar nou dat die geloof gekom het, staan ons nie meer onder die toesig van 'n oppasser nie, maar is almal kinders van God in Christus Jesus, Jood, Griek, slaaf, vryman, man, vrou, almal één in Christus Jesus! (Gal 3:25-28). Die onderskeid voor God is nie meer rein-onrein kos of rein-onrein mense nie, maar **geloof in Jesus en sy woord wat alles rein maak**, teenoor ongeloof in Jesus en sy woord.

10:16 Die feit dat die opdrag van die stem uit die hemel driemaal na Petrus toe gekom het om te slag en te eet, beklemtoon die erns daarvan. **Daar mag geen onsekerheid meer wees nie.** Petrus moet oortuig word dat die vroeëre gebooie van God nie meer geld nie. Hebreërs 10:1 sê: 'Die wet bevat immers net 'n skaduwee van die toekomstige goeie dinge.' Hebr 10:9-10: 'Die Here skaf die eerste offers af, om 'n ander offer in die plek daarvan te stel. Omdat God dit so wou, is ons vir Hom afgesonder deurdat Jesus Christus sy liggaam as offer gebring het, eens en vir altyd' (vgl. Hebr 4:1-7 oor die Jode wat soos slawe onderworpe was aan die elementêre beginsels. Maar Christus het diegene wat onder die wet was losgekoop, sodat hulle as sy kinders aangeneem kon word en as sy kind is jy ook erfgenaam deur die wil van God.

Toe Petrus die opdrag aanvaar, is die groot voorwerp dadelik

weer in die hemel opgeneem vanwaar dit gekom het om te beklemtoon **dat dit van God af gekom het**, en dat die hemel dit nou aan Petrus oorlaat om dit te oordink en toe te pas.

Skrywer: [Prof Francois Malan](#)

Die Handeling van die Apostels: Petrus en die heidense hoofman Kornelius (Hand 10:1-48) Ananias se visioen (Hand 10:1-8) – Francois Malan

10:1

Die laaste woord waarmee Lukas hoofstuk 8 afgesluit het was Sesarea. Nou tel

Lukas die draad van sy verhaal op in Sesarea, die stad wat Herodes die Grote

van 25-13 v.C. herbou het van 'n klein dorpie tot 'n pragtige stad om vir

Palestina 'n grootse hawe aan die Middellandse See te bou en om keiser Augustus

te vereer. Die goewerneurs wat die keiser oor Palestina aangestel het (soos bv.

Pilatus), het in die keiserlike paleis gebly en dit was ook die hoofkwartier

van die Romeinse garnisoen. 'n Man genaamd **Kornelius** was 'n

Romeinse
offisier in Sesarea.

Hy was die bevelvoerder oor 'n
afdeling van 100 soldate (*hekatontarg*) in Sesarea se
Italiaanse kohort
(kohort is 'n afdeling Romeinse soldate wat gewoonlik uit 600
soldate bestaan
het, 'n tiende van 'n legioen van 6 000).

10:2 Kornelius saam met sy hele
huisgesin (wat sy familie en ook sy slawe ingesluit het, vgl.
10:7) was
toegewyde (*eusebês vroom*) '**Godvresendes**' (*foboumenoi ton
Theon*,
Hand 13:16; vgl. ook *sebomai ton Theon* 'om God te vereer' in
Hand 16:14). Godvresendes was heidene
wat teleurgesteld geraak het in hulle afgode en heidense
lewenswyse. Hulle was
aangetrek deur die Joodse monoteïsme van een God wat die
Skepper van die hemel
en die aarde is en die Heer van die hemel. Hulle was ook
aangetrek deur die hoë
sedelike lewe van die Jode en die Jode se onderlinge
verbondenheid. Hulle het
egter nie al die wette van die Jode aanvaar (vgl. Hand 15:20)
om volledig by
die Jode aan te sluit, soos die proseliete wat die
proselietedoop en die
besnydenis aanvaar het nie (Hand 2:11; 6:5; 13:43. Die
godvresendes het
innerlik en uiterlik die heidendom gelos en, ten spyte van die
verspreide
antisemitisme in die Romeinse ryk, nou bande met die
sinagoges gehad. Hulle

het die Sabbatsdienste bygewoon (Hand 13:16,26) en bedevaarte na Jerusalem
onderneem, soos die hofdienaar van Ethiopië (Hand 8:27). Soos hy, het die
godvresendes die Griekse vertaling van die Ou Testament gebruik. Hulle is vir
die evangelie goed voorberei deur hulle kennis van die Ou Testament en het die
kern van die gemeentes gevorm wat deur Paulus op sy sendingreise gestig is
(vgl. ook Hand 2:5). Kornelius het baie aalmoese aan die (Joodse) volk gegee
(vgl. Matt 6:2-4) en gereeld tot God gebid met die Joodse gebedstye (Hand
10:30).

10:3 Tydens die Joodse tyd vir die aandoffer en aandgebed (vgl. Hand 3:1), teen ongeveer die negende uur (volgens Westerse tydsbepaling die middag 15:00) het hy duidelik in 'n **visioen** 'n engel/boodsAPPER van God sien inkom na hom toe, wat sê: 'Kornelius!' Gedurende die tyd waarin jy tot God bid, kom die Here na hom (Kornelius) toe deur 'n engel met 'n boodskap. Dit geskied in die helder lig van die middag om alle vergissing uit die weg te ruim en hy die engel duidelik kon sien.

10:4 Soos die apostels stip na die hemel bly kyk het met Jesus se hemelvaart en die twee mans in wit klere meteens by hulle gestaan het (Hand 1:10, *atenízō* stip kyk), kyk Kornelius stip na die engel en vra verskrik: 'Wat is dit, meneer?' (*kúrios*

word gebruik
as beleefde aanspreek van jou meerdere as meneer, of van 'n
regeerder as heer,
of deur 'n slaaf teenoor sy eienaar as my heer, of tot God en
Christus as
Here). Kornelius vra eintlik na die rede waarvoor die engel na
hom toe gekom
het. Daarop antwoord die engel dat wat hy in gebed van die
Here gevra
het, en sy aalmoese wat hy aan armes gegee het, opgestyg het
(*anabaínō*
opstyg of groei) **tot 'n gedenkteken voor God**. God het sy
gebede en
sy gawes aan die armes met goedkeuring aangeneem en dink met
vreugde aan
Kornelius. Gedenkteken (*mnênosunon*
'n herinneringsteken, soos Maria se salwing van Jesus in Matt
26:13/Mark
14:9). Die Septuaginta het Lev 2:2,9,16 se 'simbool van die
hele offer' vertaal
as 'n 'gedenkteken van die gewyde gawe,' wat 'n voorloper is
van die
gedenkteken voor God van Kornelius se aandoffer op die Joodse
uur van die
aandgebed (vgl. Openb 5:8 se goue bak met die gebede van die
heiliges voor die
troon van God). Die heidense Romeinse soldaat Kornelius se
toewyding aan die
Jode se Skepper-God en aan sy arm medemense is duidelik die
werk van die
Heilige Gees wat hom voorberei vir sy geloof in Jesus as die
Jode se verwagte
Messias, soos die hofamptenaar wat die lang pad uit Afrika na
Jerusalem gereis
het in sy soeke na die wil van die Here. Jesus het gesê: 'Die
koninkryk van die
hemele is soos 'n handelaar op soek na goeie pêrels...' (Matt

13:44).

10:5 'En nou (met klem voorop in die sin), stuur mans na Joppe om 'n sekere **Simon wat Petrus** ('rots' Joh 1:42) **genoem word**, te gaan haal en te bring' (*metapêmpomai* se betekenis en werkwoordsvorm sluit 'gaan haal en bring' in). Uit die besonderhede van die omskrywing van Petrus blyk dit dat Kornelius nog niks van hom of van Jesus gehoor het nie en dat die gemeente in Sesarea nog nie 'n heiden in hulle geledere opgeneem het nie.

10:6 Tot die adres, in 'n huis langs die see,' waar hulle Petrus sal vind, word beskryf; ook dat Petrus as gas daar ontvang word (*ksenízetai* as gas ontvang) om te bevestig dat Kornelius niks van Petrus of sy omstandighede geweet het nie. In die geloof moet hy, in opdrag van die Here, 'n wildvreemde man laat haal. **Simon die leerlooier** se ambag sal hom onderskei van Simon Petrus wat tydelik by die leerlooier as gas oorbly. Daarom moet die mans dadelik vertrek, voordat Petrus die adres verlaat. Maar oor die doel van wat Petrus moet kom doen, bly Kornelius in die duister as toets vir sy gehoorsaamheid aan die opdrag van die Here.

10:7 Na die engel wat met hom gepraat het se vertrek, roep hy twee van sy persoonlike slawe (*oikétai*) en as hulle beskermer

een van sy persoonlike soldate **wat aan God toegewy gelewe het** (*eusébês*). Al drie is sy vertrouelinge en waarskynlik godvresendes saam met hom. 10:8 Kornelius vertrou aan hulle al die besonderhede toe van wat met hom gebeur het en die opdrag wat hy van die engel gekry het. Hy stuur hulle na **Joppe**, ongeveer 50 kilometer suid van Sesarea.

Skrywer: [Prof Franncois Malan](#)